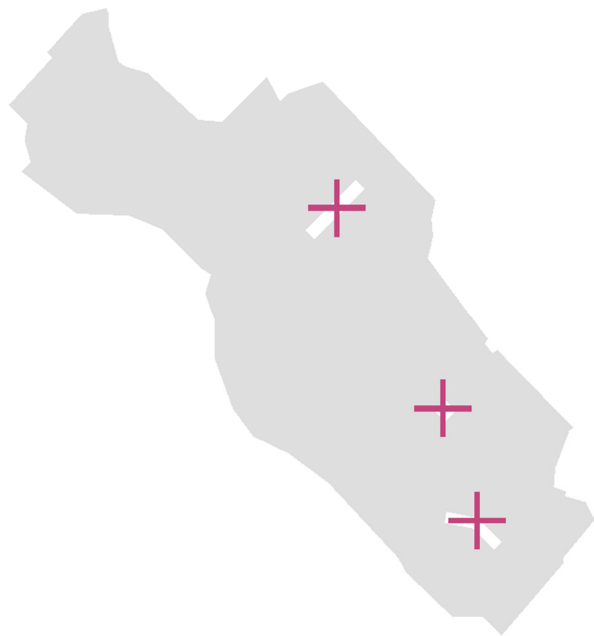

Budova Predsedníctva SAV

Súťažné zadanie a stavebný program

OBSAH:

Intro

Koncepcia prebiehajúcej transformácie areálu SAV

Súťažné zadanie

Budova Predsedníctva SAV

1. Riešené územie
 - 1.1 Katastrálne vymedzenie
 - 1.2 Popis riešeného územia
 - 1.3 Súčasný stav
2. Zadanie
3. Stavebný program
4. Predpokladané náklady

Intro

Veda je kľúčový strategický faktor rozvoja modernej spoločnosti. Každá krajina vyspelého sveta dosahuje svoj stupeň rozvoja práve vďaka vedeckému výskumu a jeho podpore. Spoločenský význam a hospodársky efekt investícií do vedeckého skúmania sa prejavuje tak v medzinárodnej konkurencieschopnosti štátu, ako aj v životnej a kultúrnej úrovni obyvateľov. (časť preambuly SAV)

Areál Slovenskej akadémie vied má byť špičkovým vedeckým kampusom na úrovni iných porovnateľných zariadení v rozvinutých krajinách. Má byť miestom pre vedeckú prácu a pridružené aktivity plnohodnotne integrovaným do štruktúry okolitého mesta a okolitej krajiny.

Slovenská akadémia vied chce areál v budúcnosti viac otvoriť verejnosti a umožniť tak jeho širšie využívanie, než tomu bolo doposiaľ, a aj týmto spôsobom propagovať vedu. Pocit z tohto areálu by mal byť príbuzný pocitu z vysokoškolských kampusov v rozvinutých krajinách alebo z areálov technologických firiem, kde sa komfortne pracuje. Kvalita areálu by mala pomáhať pritiahnuť a rozvíjať talentovaných vedcov a verejnosti poskytnúť miesto pre aktívny oddych v príjemnom parkovom prostredí s vedecko-popularizačnou funkciou.

Koncepcia prebiehajúcej transformácie areálu SAV

Koncepcia návrhu urbanistického riešenia je založená na dvoch kľúčových ideách: organizácie areálu v zmysle klastrov, ktoré reagujú na vedné zameranie pracovísk SAV a ústredného verejného parku Helix. Táto koncepcia podporuje vzájomnú interakciu a zakladá tak nové možnosti fungovania vedeckej komunity. Areál je koncipovaný ako otvorená krajina plynule nadväzujúca na dva silné prírodné celky v podobe zalesnených výbežkov masívov Malých Karpát.

Verejný park Helix transformuje dopravné zaťaženie priestor a je silným iniciačným momentom nového systému organizácie pohybu v areáli. Dáva jasný signál zmeny životného prostredia pracovníkov a návštevníkov areálu SAV. Ponúka atraktívne diverzifikované prírodné prostredie, ktoré tvorí náprotivok koncentrovanej zástavby klastrov.

Jednotlivé klastre sa rozvíjajú okolo existujúcich objektov, najhodnotnejších architektúr areálu, pričom logicky nadväzujú na ich aktuálne funkčné využitie. Výnimkou je len klaster spoločenských vied situovaný na mieste inej pôvodnej zástavby na juhovýchode areálu. Existujúci hlavný nástup do areálu je v návrhu transformovaný do podoby reprezentačného vstupu, na ktorý nadväzuje klaster klimatickej zmeny. Ten zahŕňa aj všetky kľúčové spoločenské a radiacie zložky SAV.

Doprava je organizovaná v zmysle vytesnenia automobilov na okraj areálu a preferencie pešieho pohybu v jeho vnútri.

Koncepcia rozvoja SAV počíta s dvoma fázami s cieľovými rokmi 2030 a 2050: vo fáze 1 bude vytvorený park Helix v rozsahu dvojitej slučky, doprava v areáli a na Dúbravskej ceste bude čiastočne reorganizovaná. Vo fáze 2 bude park doplnený o tretiu -západnú

slučku, bude dokončená úprava dopravy a parkovania, budú postavené doplnujúce objekty, bude vybudované pešie a cyklistické spojenie so Železnou studničkou a Campusom ESET (okolie Pavilónu CEM) a tiež napojenie od ZOO Bratislava (Pavilónu spoločenských vied). Plánované napojenie areálu a jeho verejných priestorov do širšej siete cyklistickej a pešej infraštruktúry mesta je jednou z kľúčových kvalít urbanistického riešenia.

Stavby, ktoré sú predmetom tohto zadania patria do fázy 1.

Autormi urbanistickej štúdie „Vízia areálu SAV“ sú na základe víťazstva v súťaži architekti zo štúdií gro architekti a Studio Egret / West. Urbanistická štúdia nebola spracovaná ako územnoplánovací podklad s náležitosťami podľa vyhlášky č. 55/2001 Z. z., ale ako interný dokument, ktorý si Slovenská akadémia vied nechala vypracovať na účely koordinácie a vytvorenia dlhodobej vízie rozvoja svojho areálu. Na rozdiel od územnoplánovacieho podkladu tohto stupňa štúdia „Vízia areálu SAV“ konkrétnejšie definuje jednotlivé objekty a ich charakter. Ústredným prvkom verejných a poloverejných priestorov sa stane park Helix – „srdce“ areálu, ktoré bude slúžiť nielen zamestnancom, ale aj širokej verejnosti. Jedným z prvých krokov v rámci realizácie vízie bude revitalizácia vstupného námestia s obmedzenou automobilovou dopravou a dominantnými zelenými plochami. Jeho dokončenie sa predpokladá už v roku 2026.

Budova Predsedníctva SAV bude situovaná v najcentrálnejšej polohe areálu a stane sa kľúčovým prvkom v definovaní vzťahu medzi parkom Hélix a vstupným námestím. Z pohľadu námestia bude tvoriť jeho južnú hranicu, čím mu poskytne jasné priestorové ukotvenie. V rámci parku Hélix, ako hlavného spojovacieho prvku areálu, bude zároveň označovať miesto hlavného vstupu a predstavovať prirodzené prepojenie so vstupným námestím.

Cieľovou víziou je areál SAV ako ukážkový príklad vedeckého kampusu budúcnosti, ktorý stavia na svojej historickej identite a otvára potenciál pre budúcu spoluprácu s externými aktérmi. Súčasne reaguje na aktuálnu klimatickú krízu a víziu udržateľného mesta.

Cieľom súťaže je priniesť najlepšie možné návrhy vstupujúcej architektúry, ktoré naplnia túto ideu.

Okrem architektonickej kvality majú navrhované stavby byť aj reprezentáciou súčasného stavu vedeckého poznania v oblasti stavebnej energetiky a ekológie.

Areál by v budúcnosti mal podstatne znížiť potrebu primárnej energie na prevádzku.

Pri plánovaných novostavbách sa preto na ich vykurovanie počíta s využitím existujúceho zvyškového tepla z prevádzky technológií inštalovaných v areáli SAV. Nový energetický koncept areálu je založený na využití kogeneračných jednotiek (ďalej len „KGJ“), ktoré budú elektrickú energiu potrebnú na prevádzku energeticky náročných zariadení akými sú superpočítače, mraziace a chladiace boxy, resp. ventilácia v zverincoch, vyrábať priamo v areáli SAV. Zvyškové teplo, ktoré pri výrobe elektriny vznikne, sa pomocou centrálnych teplovodných rozvodov umiestnených v podzemnom kolektore obsluhujúcom celý areál bude distribuovať do jednotlivých objektov pre potreby vykurovania. V letnom období sa zvyškové teplo bude konvergovať energeticky nenáročnými absorpčnými chladičmi na chlad, ktorý sa potom využije na klimatizáciu priestorov. Zdrojom energie pre KGJ bude zemný plyn, ktorý sa v súčasnosti využíva

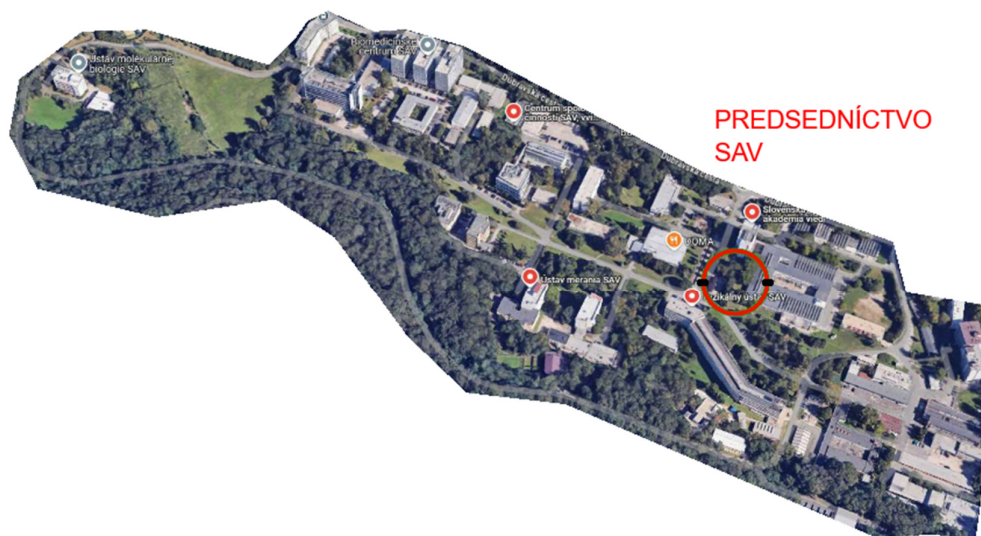
na vykurovanie. Predpokladá sa, že súčasné využitie dvoch foriem energie (elektriny a tepla) vyrobených z energie zemného plynu zníži areálu potrebu primárnej energie o 30%, za predpokladu inštalácie moderných systémov vykurovania a chladenia schopných pracovať pri relatívne nízkom teplotnom rozdiely. Takéto technológie umožnia okrem priamo vyrobeného tepla v KGJ využiť aj odpadové teplo z prevádzky (chladenia) technologických zariadení umiestnených v areáli (superpočítač, taviace a odlievacie pece, a pod.).

K ďalším energeticky úsporným opatreniam možno zaradiť inštaláciu fototermitických, resp. fotovoltických panelov, pretože prakticky všetky jestvujúce budovy v areáli SAV majú ploché strechy. Prípadná úprava plochých striech so zberom dažďovej vody by prispela k lepšej termoregulácii budov, najmä v lete. Tzv. šedá voda by znížila spotrebu v súčasnosti používanej pitnej vody, znížila nároky na kanalizáciu a vytvorila aj predpoklady na jej využitie ako zdroj tepla pre potenciálne tepelné čerpadlá.

/Väčšina budov v areáli je v súčasnosti zásobovaná teplom z centrálnej teplárne (budova K) vykurovanej zemným plynom, do jednotlivých výmenníkových staníc, kde sa odovzdáva do sekundárnych vodných okruhov príslušných budov a slúži jednak na ich vykurovanie, jednak na prípravu teplej úžitkovej vody.

Elektrická energia je do jednotlivých budov dodávaná z dvoch trafostaníc (budovy T) podzemnými káblami čiastočne v kolektore, čiastočne v zemi. /

Predmetom súťaže je vypracovanie architektonického návrhu na budovu Predsedníctva SAV:

Predsedníctvo SAV

1. Riešené územie

1.1 Katastrálne vymedzenie

p.č. 2695/1

p.č. 2696/1 a 2696/2 - Ústarch

1.2 Popis riešeného územia

Riešené územie leží v centrálnej časti areálu SAV. Zo severnej strany je ohraničené Dúbravskou cestou. Do územia sa vstupuje v súčasnosti cez hlavný vstup areálu SAV z kruhového objazdu z Dúbravskej cesty.

Navrhovaná budova predsedníctva bude súčasťou klimatického klastra, ktorý nadväzuje na hlavný vstup a preto zahŕňa aj reprezentatívne a radiace zložky SAV.

1.3 Súčasný stav

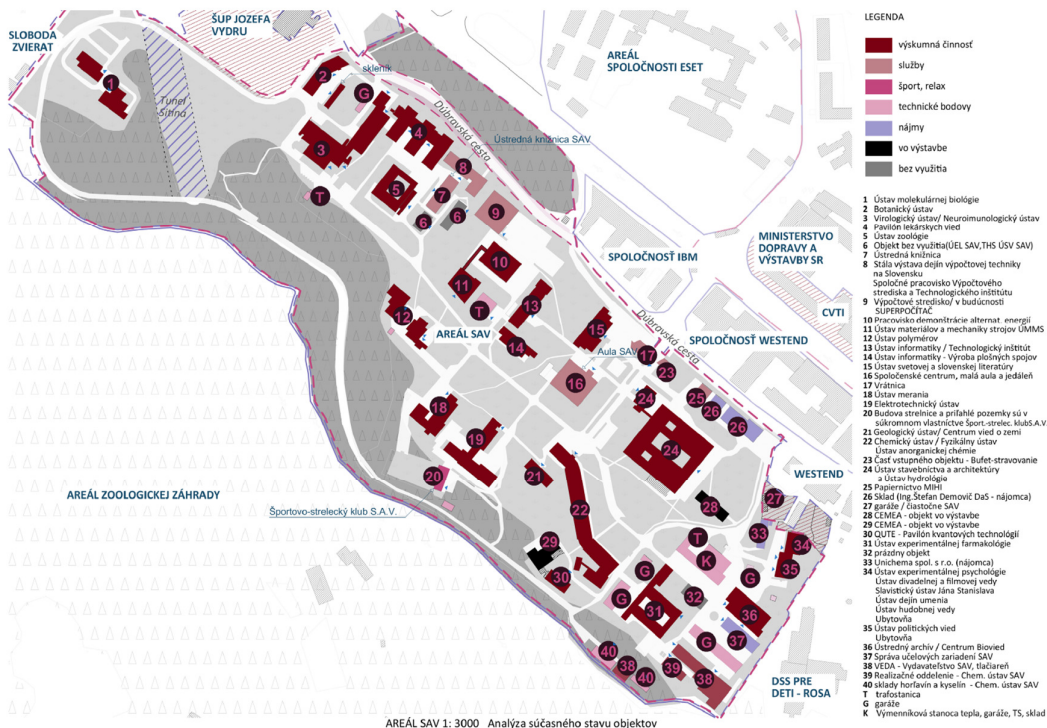
V súčasnosti sa na území nachádza budova “ÚSTARCHu” - Ústav stavebníctva a architektúry a Ústav hydrológie (č. 24 na orientačnej mape 4.3.). Budova má výškovú časť (7 podlaží) a vedľajšiu átriovú „podestu“ (2 podlažia). Tieto budovy majú kultivovaný vzhľad a predstavujú architektonickú hodnotu.* V súčasnosti sa už pripravuje projekt obnovy výškovej časti budovy. V budúcnosti sa uvažuje aj s obnovou a úpravou átriovej časti budovy. Prebieha tiež rekonštrukcia Spoločenského centra (uvádzané aj ako Kongresové centrum, budova č.16.).

*Architekt Martin Kusý okrem urbanistického plánu navrhol aj jednu z najvyšších budov celého areálu – ústav stavebníctva a architektúry. Hmotovo je budova rozdelená do dvoch základných častí. Priestorovo náročné mechanické a technologické laboratória vytvárajú rozľahlý dvojpodlažný hranol, presvetlený troma vnútornými átriami. Funkčne aj priestorovo kontrastná časť teoretických pracovísk je navrhnutá ako šesťposchodová celistvá hmota, výšková dominanta pri vstupe do areálu.

(zdroj: MORAVČÍKOVÁ, Henrieta - KRIŠTEKOVÁ, Laura, Oddelenie architektúry Historický ústav SAV in <https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=area-history>)

V území sa okrem ÚSTARCHu nachádzajú vstupný objekt s bufetom (č. 23 na orientačnej mape 4.3.) papiernictvo (č.25) objekty skladov (č.26), zo zadnej strany územie ohraničuje Chemický ústav (č.22).

4.3. FUNKČNÁ NAPŔNĽNOST OBJEKTŮ V AREÁLE SAV - SÚČASNÝ STAV

2. Zadanie

Predmetom súťaže je vypracovanie architektonického návrhu na budovu Predsedníctva SAV.

Urbanistický kontext priľahlých priestorov:

Budova bude navrhnutá v susedstve Centrálného námestia. Súčasný hlavný vstup do areálu bude mať vo fáze 1 obmedzenú dopravu, vjazd bude určený prevažne pre návštevníkov a obsluhu. Po prejazde vstupných objektov bude doprava odklonená vľavo. Pre parkovanie predsedníctva bude vyhradené iba parkovisko P6 a P8 (výkres Návrh dopravného vybavenia).

Vstupné námestie bude mať charakter pešej zóny. Vo fáze 2 sa automobilová doprava z hlavného vstupu úplne vylúči. V oboch fázach bude prístup možný iba pre významné návštevy predsedníctva, vybranú obsluhu a zásahovú techniku po zjazdnom chodníku.

Plocha námestia bude vo fáze 1 revitalizovaná a získa nový urbanisticko-krajinársky koncept so zameraním na zeleno-modré opatrenia, reflektujúce možnosti riešenia problémov prebiehajúcej klimateckej zmeny.. Zmena sa bude týkať aj objektov na námestí.

Vyhlasovateľ od súťažiacich očakáva primerané urbanistické zakomponovanie objektu do okolitej štruktúry, logickú nadväznosť na pešiu a cyklistickú infraštruktúru, vrátane prvkov vybavenosti pre nemotorovú mobilitu. Riešenie verejného priestranstva námestia sa dodatočne zosúladí s návrhom budovy predsedníctva.

Koncepcia novej budovy predsedníctva:

Predsedníctvo SAV má momentálne sídlo v historickej budove na Štefánikovej ulici 49 v Bratislave. Po presťahovaní má SAV ambíciu umiestniť predsedníctvo do reprezentatívnej – architektonicky hodnotnej budovy, ktorá bude na vysokej úrovni reflektovať estetické ale aj technologické a ekologické štandardy modernej doby, pričom poskytne optimálne pracovné prostredie podporujúce činnosť predsedníctva a Úradu SAV.

Medzi požadované kvality patrí otvorenosť, adaptabilita a univerzálnosť umožňujúca budúce transformácie. Významný dôraz je kladený na ekologickú výstavbu a technológie a primeranú environmentálnu odolnosť, keďže budova bude hlavným reprezentantom klimatického klastra vytváraného v areáli SAV.

Hlavné očakávané atribúty novej budovy:

- reprezentatívna funkcia (sídlo vedenia inštitúcie), tomu primerané architektonické stvárnenie
- centrálny objekt areálu na rozhraní centrálného vstupného námestia a budúceho Helix parku.
- vzorová ekologická stavba koncepčne aj technicky, prevažne využívajúca dostupné energie v areáli SAV, ktoré sa dnes nevyužívajú, najmä zvyškové teplo a chlad produkovaný z tohto tepla. Elektrická energia sa bude v budove prevažne používať na prevádzku výpočtovej a komunikačnej techniky, vzduchotechniky a na energeticky nenáročné osvetlenie. Časť potreby elektrickej energie by bolo vhodné pokryť vhodne integrovanými PV konvertormi. Predpokladá sa efektívne využitie zachytenej zrážkovej vody a jej prípadná recyklácia pre potreby prevádzky budovy, prípadne na zavlažovanie integrovanej vegetácie, ktorá by

mala prispievať k optimálnej klíme v budove, vrátane udržiavania vhodnej vlhkosti a čistoty vzduchu.

Budova by mala predstavovať reprezentatívny príklad opatrení smerujúcich k znižovaniu civilizačných príspevkov ku klimatickej zmene, pričom hlavným prvkom riešenia by mali byť moderné technológie znižujúce potrebu konverzie primárnej energie na jej prevádzku využívaním existujúcej zvyškovej energie dostupnej v areáli SAV, vhodným presvetlením a tienením, rekuperáciou tepla pri vetraní, recykláciou úžitkovej vody a pod.

Hmotovo - priestorové nároky:

Nový objekt Predsedníctva SAV má mať v súlade s reguláciou najviac 4 200m² HPP. Očakávaná podlažná plocha, ktorá vychádza z overovacej štúdie je okolo 3 700m², efektivita návrhu je vítaná.

Navrhovaný objekt môže využiť potenciál spojenia s budovou ÚSTARChu. Buď s nízkou časťou v jej západnom rohu alebo/aj s výškovou budovou. Prepojenie môže mať iba komunikačný účel, je ale možná aj rôzna funkčná nadväznosť.

Hranice umiestnenia navrhovaného objektu sú určené v urbanistickej štúdii „Vízia areálu SAV“ od gro. architekti (Návrh priestorovej a funkčnej regulácie). Smerom k Spoločenskému centru hranica kopíruje trasu areálového podzemného kolektora. Výkresová dokumentácia celej budovy “ÚSTARChu” a tiež štúdia plánovanej rekonštrukcie výškovej časti (objekt 24) je súčasťou pomôcok.

Je pravdepodobné, že výstavba budovy Predsedníctva bude znamenať výrub niektorých existujúcich drevín, tieto je potrebné nahradiť. Riešenie s minimalizovaným výrubom drevín bude vítané.

Aktuálne rozpracované riešenie verejného priestranstva medzi vstupom do areálu a budovou predsedníctva bude prispôbené návrhu budovy.

Regulácia územia - regulačný blok K3

(regulácia je súčasťou urbanistického riešenia areálu a má orientačný-usmerňujúci charakter)

- max. podlažnosť: 9 NP
- max. hrubá podlažná plocha: 4200 m² (novostavba)
- predpokladaná zastavaná plocha: 600 m²
- prepojiť s objektom 24 (budova ÚSTARCh)

Energetika a ekológia:

Očakáva sa návrh s veľkým dôrazom na ekológiu. Hlavným nástrojom zeleného riešenia budovy by mal byť racionálny a logicky premyslený návrh využívajúci prírodné, ekologické šetrné materiály s nízkou uhlíkovou stopou, energeticky nenáročnú prevádzku, recykláciu energie a vody, integrovanú zeleň a pod.

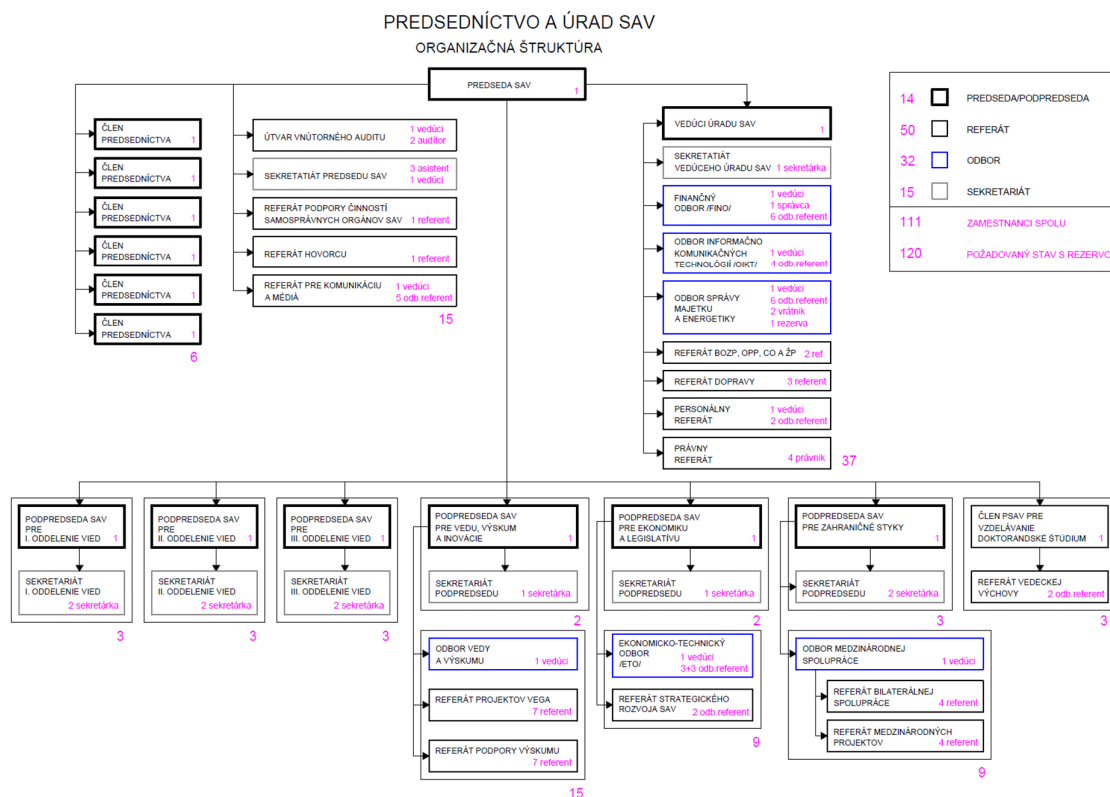
V navrhovanej budove Predsedníctva sa uvažuje s využívaním externého nízkopotenciálového tepla a chladu, ktoré budú získavané z prevádzky superpočítača SAV. Budova má byť ikonická (aj) týmto inovatívnym riešením.

Napojenie dodávky tohto tepla/chladu bude možné prostredníctvom existujúceho podzemného kolektora prechádzajúceho v bezprostrednej blízkosti budovy z centrálnej kotolne, v ktorej sa bude potrebné teplo aj chlad centrálne pripravovať zo zvyškového tepla produkovaného prevádzkou superpočítača. Teplo, resp. chlad sa môže do budovy

z centrálnej kotolne distribuovať teplovodnými rozvodmi umiestnenými v kolektore. Nižší teplotný potenciál, ktorým bude takáto voda disponovať, vyžaduje zodpovedajúce technologické riešenia vykurovania resp. chladenia v budove založené na veľkoplošných radiátoroch (stropné vykurovacie/chladiace panely) a optimálnej rekuperácii. Vítanou by bola možnosť využitia špeciálnych stropných panelov vyrobených z hliníkovej peny, ktoré sú originálnym inovatívnym riešením vyvinutým práve v prostredí SAV. Vytvoril by sa tak priestor na reprezentatívnu inšpiráciu environmentálne prijateľného riešenia tepelnej pohody v budovách, ktoré tu bolo vyvinuté.

3. Stavebný program

Pozn.: kancelárie referentov navrhovať prednostne pre menej osôb – max 3 osoby

Funkčná náplň budovy a všeobecné požiadavky:

1NP (prízemie, parter):

- foyer s recepciou (centrálne umiestnená, viditeľná)
- čakacia miestnosť (môže byť súčasť foyeru)
- podateľňa (20-25m²) verejne prístupná
- umiestnenie plôch pre vybavenosť cca 110m² - nájomná prevádzka ako kaviareň, bufet, prípadne iné služby, drobný obchod
- malá zasadačka 8-10 ľudí / podlažie

- veľká zasadačka 18-20 ľudí. - 2 ks v budove (z toho 1ks napojená na kanceláriu predsedu SAV)
- vedúci odboru umiestnený na podlažie k svojmu odboru, nezdužovať manažment na jedno podlažie
- kancelária predsedu (min 25m²) stôl pre návštevy
- kancelária vedúceho úradu (min 25m²) stôl pre návštevy
- kancelária podpredsedu (min 22m²) stôl pre návštevy
- kancelária člena predsedníctva (min 18-22m²) stôl pre návštevy
- kancelária referenta (1os 12-15m², 2os 18-23m², 3os 24-26m²)
- pozn.: kancelárie referentov navrhovať prednostne pre menej osôb – max 3 osoby
- 12 členovia predsedníctva:
 - 6 podpredsedov odborov:
 - 3 podpredsedovia oddelenia vied (každý má vlastný sekretariát)
 - 3 podpredsedovia odborov (každý má vlastný sekretariát)
 - 6 členov predsedníctva (bez sekretárov)

Servis

- sklad kancelárskych potrieb
- IT sklad
- sklad prostriedkov na údržbu
- archív (16-20m²) dočasný archív, kým sa dokumenty nepresunú do ústredného archívu SAV
- serverovňa (12-20m²)
- bezpečná miestnosť na stupeň utajenia dôverné (kancelária s osobitným režimom a nárokmi - podľa vyhlášky) cca 20m²
- príjemné a zdravé pracovné prostredie pre zamestnancov
- kvalita priestorov pre verejnosť (interiérových aj exteriérových) zodpovedajúca účelu ich využitia
- inkluzívne riešenie, riešenie umožňujúce pohyb a pobyt osobám s obmedzenými schopnosťami pohybu a orientácie
- budova by mala mať strešnú terasu/exteriérové priestory nad úrovňou parteru

4. Predpokladané náklady

Predpokladané stavebné náklady sú 8,88 mil. Eur.

Predpokladané náklady na projektové práce sú 0,6 mil. Eur.

Projekcia sa predpokladá v rokoch 2025-2027, realizácia v rokoch 2028-2030.